

SVERIGES FISKEVATTENÄGAREFÖRBUND

YTTRANDE

2011-11-11

Ert datum 2011-11-04

Ärende: Presentation av förslag på
regelförändringar för svenskt vattenbruk

Jordbruksverket

Fiskeenheten

Ulrika Bergman

Erik Olofsson

551 82 Jönköping

Förslag om regelförenklingar för svenskt vattenbruk.

Sveriges Fiskevattenägareförbundet har inbjudits att närvara vid träff om rubricerade förslag i Jönköping 15 november 2011. Vi kan tyvärr inte närvara men vill anföra följande.

Sammanfattning

Fiskevattenägareförbundet välkomnar att det ska bli enklare att starta och driva fiskodlingar och annat vattenbruk. För fiskevården, sportfisketurismen och utvecklingen av fiskevattnen är sättfiskodlingar viktiga leverantörer. Deras villkor måste vara sådana att det finns ekonomiska förutsättningar för en fungerande sättfiskmarknad.

Matfiskodlingar blir en allt viktigare del av livsmedelsförsörjningen, inte minst i ett globalt perspektiv. Att vattenbruket utvecklats så långsamt i Sverige, trots goda förutsättningar för några decennier sedan, är att reglerna varit för krångliga och att myndigheterna varit för restriktiva.

Tillståndsprövning, tillsyn och avgifter

Att öka myndigheternas kompetens både vid tillståndsgivning och vid tillsyn är en angelägen åtgärd. Ibland kan man uppleva att handläggningen präglas av tjänstemannens personliga åsikter om naturnära verksamheter och om balansen mellan bevarande och brukande. Tillsammans med den uppsättning av krav och tillstånd som behövs för att etablera och driva en vattenbruksanläggning utgör detta förmodligen det största hindret för hela näringen idag. Om personalens kompetens ökar, byråkratin minskar, tillsynen effektiviseras och kostnaderna minskar finns förutsättningar för att näringen ska kunna utvecklas.

Avgifter för tillsyn kan även diskuteras generellt. Principen att ta betalt per kilo kväve eller per ton odlad fisk kan ifrågasättas. Om en anläggning bedöms som tillåtlig, och inte ger skadlig påverkan på miljön (många anläggningar ligger i områden med relativ näringsbrist i vattenmiljön) så är det inte konsekvent att man betalar för ”miljöpåverkan”. Den här synen på vattenbruk som ”i alla lägen skadlig verksamhet” ger en sned bild av hela näringen.

Så länge en anläggning inte bidrar med några miljöskadliga utsläpp och i övrigt uppfyller alla krav kan det ifrågasättas om anläggningen rent principiellt ska behöva betala tiotusentals kronor i tillsynskostnader, för att inte tala om vad det kan kosta att få ett odlingstillstånd.

Att säga att avgiften generellt ska finansiera myndighetens kostnader för prövning, tillsyn och annat är heller ingen rättssäker ståndpunkt. Kostnader hos myndigheter har en tendens att svälla, särskilt om det inte finns någon kostnadspress.

Svårt att hitta odlingsområden

En aspekt som saknas i Jordbruksverkets resonemang är att förutsättningen för att anlägga en vattenbruksanläggning är också att det också finns ett avtal med berörda fiskevattenägare. Det finns inga inbyggda motsättningar mellan fiskerätt, vatteninnehav och vattenbruk, men personliga motsättningar kan givetvis inte uteslutas.

Därför kan det ge en förenklad bild att förekomsten av lämpliga odlingsområden enbart är en fråga för kommunala översiktsplaner.

En annan aspekt på förslaget om att avsätta områden för fiskodling i de kommunala översiktsplanerna är att det skulle kunna bli svårare, för att inte säga omöjligt, för en entreprenör att anlägga en odling utanför detta område. Det kan ju vara så att entreprenören bor och har funnit en lämplig plats utanför översiktsplanens område.

Man bör alltså akta sig för att låsa dessa områden alltför hårt, då risken är att det blir ännu svårare att etablera sig om man inte råkat hamna rätt i geografien.

Strandskyddet

Näringsverksamheten på landsbygden har förändrats mycket de senaste 50 åren. Undantaget för ”jordbruk, skogsbruk och fiske” när det gäller strandskyddet borde utvidgas till flera olika slag av näringsverksamhet. Fisketurismen är ett sådant exempel, då fiskegäster gärna vill bo intill stranden och gäststugorna bör byggas där. Det är självklart att vattenbruket bör omfattas av undantag från strandskyddet, men kanske borde man samordna en förändring så att all slags areellt anknuten näringsverksamhet kan komma att omfattas.

Med vänlig hälsning

SVERIGES FISKEVATTENÄGAREFÖRBUND

Lars Wiström, ordförande

lars@vattenagarna.se